Datum
30 maart 2022

Contactpersoon
M. van den Berg

Registratienummer
22.0314798 / 14831-MKD-1763

Telefoonnummer
06-50226257

Onderwerp
Stand van zaken werk gemaal Monnickendam

Geachte heer, mevrouw,

Aannemerscombinatie Friso Civiel en Van Hattum en Blankevoort (CGM) bouwt in opdracht van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) gemaal Monnickendam. Na de open dagen op 10 en 11 december 2021 is het even stil gebleven met informatie over het project. Met deze brief willen wij u als omwonende informeren wat er de afgelopen periode heeft afgespeeld en de planning tot de zomer van 2022.

Open dagen archeologische vondst
Ondanks het koude weer waren de open dagen in december goed bezocht. Bij het begin van de rondleiding werden tekeningen getoond hoe het nieuwe gemaal er straks uitziet. Vervolgens vertelde onze archeoloog in de bouwkuip over de archeologische vondst, een laatmiddeleeuwse sluis. Het was een unieke gelegenheid om deze 16de-eeuwse restanten van de houten wanden- en sluisbodem te bewonderen.

Archeoloog vertelt in de bouwkuip aan bezoekers over de archeologische vondst

Hoogheemraadschap
Hollands Noorderkwartier
Postbus 250, 1700 AG Heerhugowaard
Stationsplein 136, 1703 WC Heerhugowaard

T 072-5828282
post@hhnk.nl
www.hhnk.nl

NL66 NWAB 0636 7537 78
KvK 37161516

De vloer van het nieuwe gemaal komt ongeveer twee meter lager te liggen dan de plek waar de archeologische sluis is gevonden. Om alle gevonden houten elementen goed vast te leggen krijgt elk stuk hout een nummer en beschrijving en wordt dan voorzichtig verwijderd.

Elk stuk hout krijgt wit label met een registratienummer.

Digitaal inmeten van de hout-constructies door de landmeter.

Elk stuk hout wordt beoordeeld en vastgelegd.

Tijdens het verwijderen van de bovenste plankenafdekking aan de instroomzijde (Purmer Ee) kwamen een grote hoeveelheid palen tevoorschijn. Deze palen zorgden ervoor dat de instroomzijde van de sluis op de juiste plek verankerd bleef. Alle houten balken rondom de palen worden verwijderd. De palen met een onbekende lengte worden op de hoogte waar de vloer van het nieuwe gemaal komt afgezaagd. Omdat de palen al een paar honderd jaar in de grond zitten, blijft het onderste deel van de paal in de grond om mogelijke lekkage vanuit de ondergrond te voorkomen.

Palenrij welke in het houten raamwerk zorgt voor een stabiele ligging van de entree van de sluis.

Een aantal balken blijven bewaard voor het nageslacht, HHNK, gemeente Waterland en enkele lokale musea hebben interesse getoond. Alle overige vondsten, zoals een stenen kruik, ijzeren pikhaken, een colfstok inclusief bijbehorende bal, worden overgebracht naar het archief van provincie Noord-Holland.

De grote aanslagbalk gereed voor transport .

Versterken bouwkuip en verder uitgraven sluis
Na het verwijderen van een aantal balken moet voor het verder ontgraven eerst de aanwezige betonnen heipalen worden ingekort. Daarna wordt een extra rij stalen buizen (stempels) aangebracht om de aangebrachte damwanden te ondersteunen. Nu dieper graven is technisch niet

verantwoord omdat de damwanden de druk van de grond niet kunnen tegenhouden. De laatste delen van de sluis worden afgedekt met een zeil en vervolgens een zandlaag daarop zodat de machines voor het inkorten van de betonnen heipalen en plaatsen van de stalen buizen de bouwkuip in kunnen. Verder onderzoek naar de onderzijde van de sluis wordt na deze werkzaamheden uitgevoerd.

Aanbrengen van zand over de sluis voor het plaatsen van het tweede stempelraam.

Na het inkorten van de heipalen en het plaatsen van de stalen buizen kan de sluis weer opgegraven worden voor verder onderzoek.

Na verwijderen plankenvloer kan het onderliggende balkensysteem onderzocht worden door de archeologen.

Kruip-door-sluip-door onder het onderste stempelraam om het onderste deel van de sluit vast te kunnen leggen.

Voortgang archeologisch onderzoek en bouw gemaal
Half april is het veldonderzoek van de archeologen gereed en is de middeleeuwse sluis verwijderd uit de bouwkuip. Vervolgens zijn diverse specialisten de komende 2 á 3 jaar nog met vervolgonderzoek bezig. Alle gedocumenteerde informatie wordt verder onderzocht om meer te weten te komen over de bouwwijze van de sluis, de herkomst van het hout, de leeftijd van het hout en archiefonderzoek wie nu eigenlijk de opdrachtgever voor de sluis is geweest.

Het blijft bijzonder dat op de locatie van het nieuwe gemaal een paar honderd jaar geleden een sluis lag die de Purmer Ee met de Zuiderzee verbond. Vanaf half april gaat bouwcombinatie Gemaal Monnickendam weer vol aan de bak om het nieuwe gemaal te bouwen. Nadat de restanten van de sluis verwijderd zijn, wordt de grond verder weggegraven tot ca. 2 meter onder de stalen buizen. Op

acht meter diepte wordt de vloer van het nieuwe gemaal gemaakt. Rond half juni zal de vloer er liggen. Vervolgens worden de wanden van de maalgangen gebouwd. Wie weet vindt men over 5 eeuwen de restanten van dit nieuwe gemaal terug en herhaalt de geschiedenis voor de archeologen zich weer.

Meer informatie
Kijk voor meer informatie over het project op www.hhnk.nl, gemaal-monnickendam.

Met vriendelijke groet,

Martin van den Berg
Omgevingsmanager Combinatie Gemaal Monnickendam
mvandenberg@vwinfra.nl
T: 06 5022 6257

Dit document is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend

Dit project wordt medegefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland".